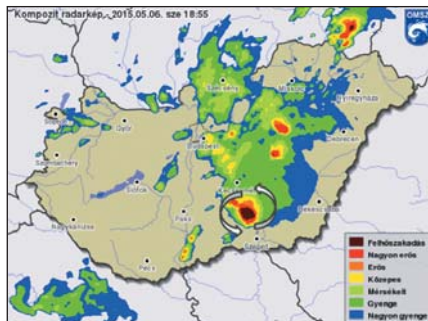

Viharkár az Alföldön

Egy terepbejárás tanulságai

2015. május 6-án érkező hidegfront előtt megfelelő légköri feltételek jöttek létre az ún. szupercellás zivatarok kialakulásához. Azzal este az Alföldön egyszerre három vihar is született, melyek közül messze a legerősebb a Dél-Alföldön — a Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas vonaltól délkeleti irányba — végigszáguldó volt.

Az alföldi szupercellás vihar radarfelvételén (Forrás: OMSZ)

A heves zivatar tevékenység után gyors kárfelmérés vette kezdetét, amelynek előzetes becslései szerint a térségben mintegy 30-50 000 m³ károsodott fatömeg kitermelése vált szükségessé, illetve a viharkárból eredő újraerdősítés nagysága elérheti a mintegy 300 hektárt is.

Az állami erdőgazdaságok közül nagyobb mértékben a DALERD Zrt. által kezelt erdőket érték károk, míg a KEFAG Zrt. erdei kisebb mértékben károsodtak.

A magánerdő-tulajdonosok közül a legnagyobb mértékben a Kiskunmajsa környéki erdőben gazdálkodó Boróka Kft. szenvedte meg a május eleji vihar pusztítását. Az ügyvezető igazgató *Sipos Ferdinánd* hívására, *dr. Sárvári János*sal a MEGOSZ ügyvezető elnökével indultunk el helyszíni terepbejárásra.

A Boróka Kft. 1991-ben alakult, fő tevékenységei az erdőgazdálkodás, az erdészeti szolgáltatás és az erdészeti szakirányítás. Az erdőgazdálkodásnak jelentős része az alapító család tulajdonában lévő erdőben folyik. Az erdőgazdálkodással érintett terület kb. 1500 hektár, míg a szakirányítással érintett terület hozzávetőlegesen szintén ugyanekkora kiterjedésű. Az elmúlt 25 évben ugyan sikerült kialakítani a gazdálkodáshoz szükséges fizikai és szellemi erőforrásokat, de a régióban egyre jobban kezdti éreztetni hatását a klímaváltozás, amely

új, eddig nem ismert szakmai kihívásokat jelent a térség gazdálkodói számára (csapadék megoszlás aránytalanságok, rendkívüli enyhe teli időszakok, heves viharok).

Terepjáróra ülve elsőként egy 30 hektáros szürke nyáras erdőterületre mentünk ki, majd több megállót közbeiktatva követtük végig a vihar vonulásának pusztító útját. Ahhoz képest, hogy egyetlen intenzív mezociklonális zivatar károsítását figyelhettük meg, a kár mértéke, erőssége első látásra is döbbenetes volt.

A szürke nyárasban dominószzerűen egymásra borult fák, kifordult gyökértányérok, csonkolt törzsek káosza mindenütt. Jól látható, hogy az állományon belül a fiatalabb akácok lábán maradtak, egy-egy sávban még meg is fogták a vihar erejét. A jobb minőségű talajokon, ahol a gyökérzet jobban tudott kapaszkodni, inkább csonkolásos törzsek fordulnak elő, míg a homokosabb, lazább talajokon tömbös dölések keletkeztek.

– Más dolog egy ilyen kártételt légi felvételen megnézni és egészen más dolog annak a közepébe belemenni – kommentálja a látottakat Sipos Ferdinánd. Majd folytatja: – Így látszik igazán, hogy mit jelentett a térség erdeinek éle-

tében a vihar. Hogy a kár most 15 000 vagy 20 000 m³ fatömeget érint, szinte mindegy. A lényeg, hogy gazdálkodói szempontból nagy a probléma. Gyakorlatilag majdnem a teljes favagyományunk fekszik, hiszen a lábán maradt fiatalosokból még nincsen fakészlet. 100%-os kár 80-100 hektár erdőterületet érint és legalább 50 hektárnyi még az eseti kár – foglalja össze.

Haladunk tovább a homokos földutakon. Itt-ott tanyák tűnnek elő, melyeket úgy kellett kivágni a rájuk dőlő nyárfák alól. Érdekes, hogy az erdei fenyesek, bár a vihar végigszántott rajtuk, kevésbé károsodtak, itt-ott csoportos dölések tapasztalhatók. A gyenge növekedésű, kitrikult fekete fenyesekben pedig szinte semmi kár nem keletkezett. Különösen szembetűnő ez, ahol a két állománytípus közvetlenül szomszédos egymással.

A terepbejárás végén adódik a kérdés: – Hogyan tudjátok majd eladni a piacon megjelent nagy mennyiségű faanyagot?

Az ügyvezető igazgató fanyarul elmosolyodik: – A kereskedők már a dölések után néhány nappal kikalkulálták, hogy kb. 20 000 m³ fekszik. Azt is pontosan tudják, hogy ezt a régió felvásárlói és feldolgozó kapacitása nem fogja győzni. Úgy gondolkodnak, hogy kifelé úgy se tudom eladni, így állítólag már a vihar után egy héttel visszaarázták az átvételi árakat. Már csak emiatt is majd olyanak akarom eladni, aki egyben megveszi az egész károsodott fatömeget és fel is dolgozza.

Tanulságos volt – a decemberi közep-hegységi jégtörések után – a viharkárt szenvedett alföldi erdőket végigjárni. Főleg abból a szemszögből nézve, hogy egyetlen nagy erejű zivatar milyen mértékben változtatja meg egyik napról a másikra egy magánerdő gazdálkodó hosszú távú terveit, az általa kezelt erdő jövőjét. S koránt sem biztos, hogy a klímaváltozás szaporodó kockázatait és jelentkező kárait – ebben az esetben is – egyedül neki kellene viselnie...

Szöveg és kép: **Nagy László**

